

Kako primjenjivati digitalnu tehnologiju u obrazovanju za dobrobit djece i mladih: **Preporuke za stručne suradnike u školama**

Digitalne tehnologije, uključujući i alate temeljene na umjetnoj inteligenciji (UI), sve se više koriste u obrazovanju pa je važno znati kako ih primjenjivati na koristan i odgovoran način. Preporuke projekta BrAln oblikovane su tako da odgovaraju različitim razinama iskustva stručnih suradnika – od početnika do iskusnih korisnika. Njihov je krajnji cilj iskoristiti prednosti tehnologije uz minimalne rizike, uvijek u interesu dobrobiti djece i mladih. Predlažemo da pročitate preporuke te odaberete one koje su vama najprimjerenije za vaš rad.

UNAPREĐIVANJE VLASTITOG ZNANJA, VJEŠTINA I NAVIKA

- ▶ Upoznajte se s mogućnostima koje digitalne tehnologije te sada alati UI-ja nude u obavljanju poslova stručnih suradnika u školama. Posavjetujte se sa svojom stručnom zajednicom i nastavnicima u školi o digitalnim alatima koje koriste u svom radu i u koje svrhe.
- ▶ Educirajte sebe i djelatnike škole o rizicima koji se mogu pojaviti tijekom korištenja digitalne tehnologije, a posebno UI-ja. Osobito pazite na privatnost te ne preporučujemo da u alate UI-ja, osobito u chatbotove, unosite osobne i osjetljive informacije o sebi ili drugima.

RAD S UČENICIMA

- ▶ Razgovarajte s učenicima o tome koje alate koriste i kako ti alate rade, razmotrite s njima njihovu korisnost, ali i moguće rizike, zlorabu i neetičnu primjenu pojedinih alata u obavljanju školskih zadataka i svakodnevnog života. Informirajte se o tome koje digitalne uređaje i alate učenici u vašoj školi koriste za školske zadatke, ali i u slobodno vrijeme.
- ▶ Propitujte i savjetujte učenike o etičnosti i odgovornosti upotrebe tehnologija, posebice UI-ja. Educirajte učenike o svrhovitom i odgovornom korištenju te o rizicima korištenja digitalne tehnologije i UI-ja.
- ▶ Razgovarajte s učenicima o njihovim svakodnevnim navikama, iskustvima i osjećajima vezanim uz korištenje tehnologije. Educirajte učenike o važnosti umjerenosti u vremenu i svrhovitosti korištenja, važnosti ravnoteže između digitalnih i drugih aktivnosti tijekom dana, kao i o tome kako se nositi s negativnim posljedicama korištenja.
- ▶ Podsjećajte učenike na važnost tjelesne aktivnosti te ih potaknite na istu. Također, potičite učenike na uključivanje u aktivnosti koje ih uveseljavaju, a koje ne uključuju korištenje digitalne tehnologije, poput čitanja, slikanja ili igranja društvenih igara.
- ▶ Posebnu pažnju posvetite edukaciji učenika, ali i svih djelatnika škole, o elektroničkom nasilju te strategijama zaštite i pomoći. Naglašavajte učenicima mogućnost prijave elektroničkog nasilja izravno vama.

- ▶ Nekim učenicima možda treba posebna tehnologija za rad s obzirom na njihove potrebe, poput asistivne tehnologije. Pratite potrebe učenika za takvom tehnologijom. U tome vam mogu pomoći roditelji/skrbnici i nastavnici. U suradnji s njima pokušajte pronaći alate koji učenicima mogu pomoći.

SURADNJA S NASTAVNICIMA, RODITELJIMA/SKRBNICIMA I LOKALNOM ZAJEDNICOM

- ▶ Podržite roditelje/skrbnike na način da ih educirate i informirate o rizicima u digitalnom okruženju, s posebnim naglaskom na rizike vezane uz UI.
- ▶ Educirajte roditelje/skrbnike o važnosti postavljanja pravila i granica dječjeg korištenja digitalne tehnologije te naglašavajte važnost obiteljskih pravila i individualnih granica korištenja tehnologije.
- ▶ Ako prepoznate da netko od roditelja/skrbnika u skladu s vlastitim znanjima ima interes održati edukacije, predavanja ili radionice za učenike i djelatnike škole na temu digitalne tehnologije, potaknite ih i pomozite im u organizaciji događaja.
- ▶ Pomozite razrednicima i drugim nastavnicima u osmišljavanju edukacija i materijala za roditelje/skrbnike na temu odgovornog korištenja digitalne tehnologije. Ako se ukaže potreba, održite predavanje ili kratku radionicu na roditeljskom sastanku.
- ▶ Budite spona između nastavnika i ravnatelja u razgovorima o korištenju tehnologije u školi te o potrebama za opremom i edukacijom školskih djelatnika. Potičite povezivanje škole s lokalnom zajednicom u području primjene digitalne tehnologije u školi.

DIGITALNI RIZICI I SIGURNOST

- ▶ Potičite suradnju između ravnatelja, svojih kolega stručnih suradnika, nastavnika i učenika u osmišljavanju i revidiranju školskih pravila o pametnom i odgovornom ponašanju u digitalnom okruženju. Podržite nastavnike i učenike u primjeni dogovorenih školskih pravila korištenja tehnologije.
- ▶ Potaknite izradu školskih protokola za praćenje i rješavanje situacija izloženosti učenika rizicima u digitalnom okruženju.
- ▶ Uključite se u postojeće ili osmislite vlastite programe i projekte kojima je cilj smanjenje negativnih učinaka digitalne tehnologije na život djece, odnosno učenika vaše škole.
- ▶ Potaknite izradu i aktivno sudjelujte u provedbi edukativnih kampanja koje su usmjerene na smanjenje izloženosti rizicima u digitalnom okruženju.

DIGITALNA TEHNOLOGIJA I VAŠA DOBROBIT

- Planirajte i vlastito korištenje digitalnih tehnologija u školi i izvan nje kako biste očuvali i zaštitili vlastito zdravlje i dobrobit. Pokušajte odrediti vrijeme u danu kada ćete imati pauzu od korištenja digitalnih tehnologija.
- Podsjećajte i ostale djelatnike škole na važnost planiranja vremena provedenog uz digitalne tehnologije.

